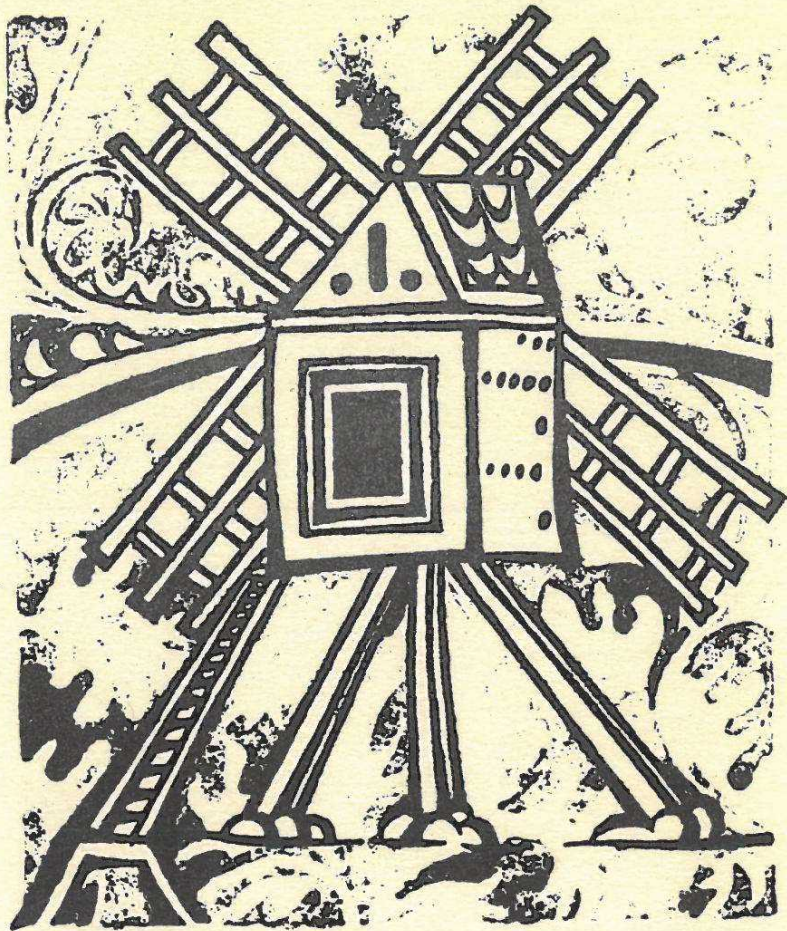

ZPRAVODAJ
TECHNICKÉHO
MUZEA V BRNĚ

3

1971

Pro muzejní pracovníky, odborný aktiv a spolupracující
instituce vydává Technické muzeum v Brně.

Vedení Technického muzea spolu se stranickou a odborovou organizací se zabývalo rozpracováním výsledků a směrnic XIV. sjezdu KSČ. Bohatost myšlenek sjezdového jednání a jeho usnesení budeme aplikovat v následujících oblastech činnosti našeho ústavu:

1. a) v oblasti základních, dlouhodobých a programových úkolů bude předmětem naší pozornosti problém zajišťování dokumentace techniky současného období socialistické výstavby u nás. V duchu myšlenek sjezdu o vědeckotechnickém rozvoji a o vědeckotechnické revoluci musíme především dostatečně dokumentovat všestranný rozvoj produktivních sil jako projev péče socialistického zřízení o tyto otázky.
  - b) u všech navržených odborných a vědeckých úkolů musíme zajistit, aby byly co nejúžeji spjaty s aktuálními potřebami vědeckotechnického rozvoje země a kulturní politiky strany a státu. Za tím účelem budou tyto úkoly již v počátečních stádiích oponovány a posuzovány vědeckotechnickou radou ústavu.
  - c) ve všech formách presentační činnosti ústavu zajistíme, aby naše činnost měla nejen vysokou odbornou úroveň, ale aby zároveň byla politicky a ideologicky účinná. Hlavně výstavy a plánované expozice budou zajišťovány z hlediska politické účinnosti.
Totéž budeme vyžadovat i u převzatých výstav.
2. V oblasti odborné a politické výchovy zaměstnanců ústavu pojednáme spolu se stranickou a odborovou organizací vhodné formy politického vzdělávání zaměstnanců, hlavně nestraníků

a to především z řad mladých pracovníků ústavu. V první řadě se budou studovat materiály o sjezdu a dále se bude pokračovat ve školení k různým aktuálním politickým otázkám. U odborných pracovníků budeme pokračovat v pořádání odborných seminářů ke zvyšování jejich odborné a politické úrovně.

V této souvislosti budeme muset promyslet i soustavnou popularizační práci v oblasti vědeckotechnického pokroku, kupř. besedy o významných představitelích socialistické a pokrokové vědy a techniky apod. (Jako byla např. beseda o Gagarinovi).

3. V oblasti správy a provozně technické činnosti ústavu půjde především o pokračování nastoupené cesty racionalizace naší práce s cílem jejího maximálního zefektivnění, jejíž nedílnou součástí je aplikace moderních metod řízení. Budou sledována všechna navržená úsporná opatření v oblasti nákladů i pracovních sil. Určitými opatřeními organizačního charakteru bude zajišťováno dodržování a využívání pracovní doby. K těmto cílům bude zaměřena i pravidelná kontrola a výchova zaměstnanců.
4. Vypracujeme dlouhodobý perspektivní plán zvyšování kvalifikace zaměstnanců, které povede ke zkvalitnění jejich práce, zvýšení odborné úrovně zpracovaných úkolů a ke snadnějšímu výběru kádrových rezerv.

Tyto úkoly jsou postupně rozpracovány a konkretizovány na jednotlivé pracovní úseky a budou sledovány při pravidelných kontrolách.

Technické památky

Nejvyšším orgánem, který řídí veškerou činnost v areálu Státní technické rezervace "Stará huť v Josefském údolí u Adamova", je Reservační komise. Tato komise byla zřízena roku 1967 a jsou v ní zástupci ministerstva kultury ČSR, Státního ústavu památkové péče Praha, Krajského střediska Státní památkové péče a ochrany přírody Brno, Moravského muzea Brno, Technického muzea Brno, n.p. ADAST, ONV Blansko, ONV Brno venkov, a Okresního vlastivědného muzea Blansko. Předsedou komise je Ing. Chalíkov, ředitel n.p. ADAST. V letním období se uskutečnila dvě zasedání komise, na kterých se řešily konkrétní úkoly jednotlivých účastníků, související s postupnou rekonstrukcí areálu huti. Důraz byl kladen na přípravu a zajištění podkladových materiálů pro objemovou studii řešící provoz areálu huti.

Z pověření Reservační komise zahájilo v letní sezoně Technické muzeum ve spolupráci s národním podnikem ADAST archeologický výzkum areálu Staré huti v Josefském údolí u Adamova. Úkolem výzkumu bylo získat obraz o stavu jednotlivých objektů jejich úplným odkrytím a doplněním obrazu celé huti. Předně byla odkryta dna pecí I. a III. pokud to terén a stavební stav obou pecí dovolil. Při výzkumu pece III. byl odkryt klenutý náhon, procházející pod pecí a sledován ve směru toku asi 25 metrů. Byly získány vzorky pro materiálové rozbory.

Získané poznatky jsou zpracovávány a doplňují dosavadní literární a ikonografický průzkum huti. Některé nalezené objekty (náhon) budou vyčištěny, zabezpečeny a počítá se s jejich zpřístupněním návštěvníkům huti. Archeologický výzkum bude pokračovat v příští sezoně.

Ve vodní elektrárně Erno-Komín, ve které se v současné době provádí rekonstrukce elektrozařízení, byly objeveny dvě původní Kaplanovy horizontální turbíny z roku 1922-23. Tyto turbíny jsou v Brně a jeho okolí nejstarší a zůstanou i nadále v provozu.

Do budoucna se uvažuje zachovat tento objekt jako technickou památku a vybudovat zde památník prvních Kaplanových turbín. V současné době se jedná o převzetí stávajícího elektrozařízení a umožnit příležitostné prohlídky pro návštěvy odborníků v Technickém muzeu.

Technické muzeum vede úspěšné jednání o získání větrného mlýnu v Kuželově, který je významnou technickou památkou. Ve spolupráci s KSSPPOP Brno a podle jejich požadavků upraví vnější areál, interiér mlýna doplní o chybějící exponáty tak, aby původní funkce mlýna byla kdykoliv prezentovatelná pro zájemce z řad odborníků i laiků. Interiér obytných místností bude zařízen dobovým nábytkem ve spolupráci s Vlasti-

vědným muzeem ONV Hodonín, hospodářská stavení vhodně přebudována na pohostinské místnosti, vzhledem k tomu, že památkově chráněný areál mlýna je na důležité trati a je hojně navštěvován.

Výstavy a expozice

Výstava 50 LET KSČ A NÁRODNÍ VÝBORY

Dne 1. září zahájil náměstek primátora Ing. F. Vašíček výstavu 50 let KSČ a národní výbory. Návštěvníci se zde seznámili s mnohostrannou činností národních výborů od jejich vzniku až po současnost. Poučná byla zvláště fakta a dokumenty o jejich podílu na tvorbě životního prostředí našich občanů a na rozvíjení iniciativy a aktivity pracujících.

Výstava byla otevřena od 1. do 15. září.

Výstava ZBROJOVKA A AUTOMOBIL

Na výstavbě byly předvedeny osobní automobily vyráběné v brněnské Zbrojovce. Vystavované vozy byly doplněny technickou dokumentací a trofejemi jejich sportovních úspěchů na závodních drahách celého světa.

Výstava byla otevřena od 7. do 19. září.

Výstava KANADA DNES

Tuto výstavu připravilo Technické muzeum ve spolupráci s propagační agenturou Made in Publicity. V zajímavých filmových dokumentech a na řadě autentických exponátů byl ukázán život dnešní Kanady.

Výstava byla otevřena od 17. do 30. června.

Značná pozornost v tomto čtvrtletí byla věnována přípravě výstavy lkarové dneška. Ing. Čejka a F. Novoměstský, pracovníci Technického muzea a zástupci spolupořadatelských organizací vypracovali libreto a scénář výstavy, které byly odborně a muzeologicky posouzeny. Výstava bude otevřena ke Dni Československé armády.

Stálé expozice Technického muzea:

Vývoj využití vodní energie

Parní energetika

PANORAMA, stereoskopické promítání barevných diapozitivů, uvedla ve 3. čtvrtletí 5 programů, které shlédlo 7988 návštěvníků (do 20. září).

Celkem navštívilo expozice a výstavy Technického muzea od začátku tohoto roku 37.410 návštěvníků, z toho bylo 318 hromadných návštěv (do 20. září).

Sbírkotvorná činnost

Pro oddělení vodní energetiky byl získán funkční model vodního kola na vrchní vodu se zařízením na výrobu kostní moučky. Model zhotovil Václav Voplakal, bývalý mlynář v Poděbabech u Havlíčkova Brodu přesně podle skutečného zařízení, které se dříve v jeho mlýně nacházelo jak co do použitého materiálu, tak i co do konstrukčního řešení.

Při terénním průzkumu zjistil Dr. Luner, pracovník TM, ve Vřišti u Sněžného na Moravě Girardovu turbínu. Je částečně zavalena. V současné době se jedná o její vyproštění a zajištění podrobné dokumentace.

Ve třetím čtvrtletí byly sbírky letecké techniky doplněny o darované předměty, které byly používány jako součásti střelecké výzbroje na československých vojenských letanech v padesátých letech.

Pro Technické muzeum byl získán čtyřválcový dvou-
taktní osmipístový motor M 9 - jeden ze tří, které byly v roce 1929 vyrobeny v brněnské Zbrojovce jako zkušební motory.